

Title	Magyar mint idegen nyelvet tanuló japán egyetemisták írott szövegeinek elemzése a metaforikus kifejezések funkciói szempontjából
Author(s)	Kovács, Renáta
Citation	外国語教育のフロンティア. 2022, 5, p. 331-341
Version Type	VoR
URL	https://doi.org/10.18910/87587
rights	
Note	

The University of Osaka Institutional Knowledge Archive : OUKA

<https://ir.library.osaka-u.ac.jp/>

The University of Osaka

Magyar mint idegen nyelvet tanuló japán egyetemisták írott szövegeinek elemzése a metaforikus kifejezések funkciói szempontjából

Functions of metaphors in Japanese Hungarian as a foreign language learners' written texts

KOVÁCS, Renáta

Abstract

The publication of George Lakoff and Mark Johnson's *Metaphor we live by* in 1980 represents a remarkable milestone in the linguistic approximation to the metaphor: instead of the earlier metaphor concept as tool limited to the dimensions of poetic and narrative texts, it has become an important constituent of everyday communication. The conceptual metaphor concept was coined. The new approach to metaphor impregnates the foreign language already by the end of the 1980ies: Marco Danesi pointed out that a new related competence, the metaphoric competence must be included into the foreign language teaching. The metaphoric competence embraces the knowledge of the meaning, cultural connotations and grammatical valence of the metaphoric expression; a complicated issue when it comes to language learning. The present small-scale study's goal is to describe the functions of metaphoric expressions in Japanese Hungarian as a second language learners' written texts in level B1 (CEFR).

The results show that learners, probably due to their lower language level, prefer using those metaphorical expressions whose meaning can be grasped easily for them. The topic of the essay also influences on the choice of metaphorical expression. The functions of used metaphors coincide with those ones described in the related literature, although the discourse marker function could not be detected.

Interestingly, the metaphoric expressions in many cases were used as synonyms of the literal meaning. This phenomenon happened after all in cases when the meaning was possible to condense in one literal word. Nevertheless, the use of metaphoric expressions contributed to the diversity of the texts. The overall results can be explained by students' language level: according to researches done on the field differentiated metaphoric language used is detectable starting level B2.

Keywords: language acquisition, metaphoric expressions, functions of metaphors, Hungarian as a foreign language

1. Bevezetés

A fogalmi metafora elmélet alapjait lefektető *Metaphors we live by* (Lakoff és Johnson 1980) megjelenése óta a metafora a kognitív nyelvészet számára nem pusztán retorikai stílus eszköz, hanem a nyelv létrehozásának egyik legfontosabb mechanizmusa. A fogalmi metafora az esetek többségében az emberi fizikai tapasztalatain, azaz a testesültségen alapul (pl. A BOLDOGSÁG FENT VAN) és metaforikus nyelvi metaforákat eredményez (*valaki a fellegekben jár, valaki fel van dobva* stb.) A testesültség az egyik lehetséges magyarázata az egyes metaforikus nyelvi kifejezések nyelvek közötti megegyezésének (és természetesen különbségének is). A fogalmi metafora elmélet alapelvei az idegennyelv-oktatásban is gyorsan lecsapódtak. Egyrészt rávilágítottak arra, éppen a testesültség fogalma alapján, hogy a nyelvi kifejezések jelentése nem önkényes, hanem fogalmi összefüggéseken alapuló, ami megkönnyíti a nyelvtanulók számára azok elsajátítását; másrészt egy új nyelvtanulói kompetencia, a *metaforikus kompetencia* (Danesi 1988) meghatározásának szükségességét vonták maguk után. A metaforikus kompetencia a célnyelvi metaforikus nyelvi kifejezések komplex mivoltának, vagyis jelentésének, kulturális konnotációjának, stílusértékének és valenciájának elsajátítását foglalja magába; nagy falat, ami gyakran akad a nyelvtanulók torkán (uo). A célnyelvi metaforikus nyelvi kifejezése tanítása és elsajátítása elengedhetetlen, ugyanis azok számos funkcióval rendelkeznek a kommunikációban és a diskurzusbán. A nyelvtanulóknak hallgatóként a kommunikációs folyamatban ezeket a funkciókat egyrészt fel kell tudni ismerniük, másrészt pedig beszélőként maguknak is használniuk kell.

2. A metafora funkciói – a szakirodalom áttekintése

1988-as cikkében Low a metaforának 6 fő funkcióját határozza meg.

A metafora eszközt ad a beszélő kezébe ahhoz, hogy képes legyen

1. absztrakt fogalmakra, mint az érzelmek, a tudat, a színek tónusa, barátság, halál, stb., reflektálni;
2. elmesélni vagy strukturálni adott eseményeket;
3. gondolatok kiterjesztésére, párhuzamok vonására, ezáltal bizonyos elvont jelenségek értelmezésére (Pl. A barátság);
4. a diskurzusbán bizonyos elemeinek negatív vagy pozitív fokozására, dramatizálására;

A metafora abban is segíti a beszélőt, hogy

5. hogy el tudja kerülni az egyértelmű megnyilatkozásokat vagy a nem kívánatos ígérek megtételét és az elköteleződést;
6. hogy megkönnyítse a magasabb érzelmi töltésű témákról való beszédet.

A fenti hat, eredetileg jelölt metaforafunkciót Low 2020-ban három továbbival egészíti ki. Eszerint a metafora szintén szolgál

7. egy téma összefoglalására, illetve egy adott témától való eltávolodásra vagy akár témaváltásra;
8. egy nem ismerős téma közelebb hozására a hallgatóhoz, illetve szokatlan, nem ismerős témák ismertebbekhez való társítására.
9. grammatikai funkció (vagyis *grammatikai metafora*), amely lehetővé teszi, hogy egy eseményről tárgyként essen szó.

Littlemore et al (2014) kétszáz görög és német anyanyelvű, a Közös Európai Referenciakeret (KER) teljes skáláját átívelő (vagyis A2-C2 nyelvi szintig terjedő) angolt mint idegen nyelvet tanuló diák írott szövegeit vizsgálta. Vizsgálatukból az derült ki, hogy a nyílt szóosztályú metaforák használata a zárt szóosztályú metaforákkal szemben a B2 szinttől kezdve kerül előtérbe. A nyelvtanulók szövegeiben vizsgált nyílt szóosztályú metaforák széleskörű, a szöveg tartalmával és szerkezetével kapcsolatos funkciókat töltöttek be. A szöveg tartalmával kapcsolatos legjellemzőbb funkciók az értékelés, a drámai hatás kiváltása, a kontraszt kifejezése, szarkasztikus és humoros hatás keltése volt. A nyelvtanulók a metaforákat textuális szempontból a diskurzus szervezésére és összefoglalására használták fel (Littlemore et al 2014).

Susan Nacey (2020) a norvég iskolarendszer szerinti ötödikétől tizenharmadikos szintig terjedő – vagyis 10-19 éves – iskolások angol nyelvű írott szövegeit vizsgálta, ötöt minden egyes szinten, vagyis összesen negyvenötöt. A szövegek elemzése alapján az mondható el, hogy a metafora szerepe a diskurzusban a nyelvi szint előrehaladtával egyre kifinomultabbá válik. Jellemző, hogy a legfiatalabb diákok esetében főleg a zárt osztályú metaforák voltak a meghatározók, azonban ez a tendencia már a másodikosok (vagyis a 11 éves diákok) esetében megváltozott és megszorodott a nyílt szóosztályú metaforák száma. A legalacsonyabb nyelvi szinteken a metaforának nem volt általánosan jellemző, valódi funkciója. Valamivel magasabb szinten a metafora főleg értékelő funkciója került előtérbe, illetve a nyelvtanulók előszeretettel használták következtetések levonására is. A legmagasabb szinteken a metafora – a korábbi funkciókkal párhuzamosan – jelentős mértékben hozzájárult a szöveg változatosságához: a nyelvtanulók több frazeológiai elemet és kollokációt használnak, a metaforák diskurzusjelölő szerepben is többször megjelentek, jellemző lett a megszemélyesítés (Nacey 2020: 196).

Nacey eredményei szerint tehát a metaforák funkciói közül először az értékelő funkció kerül elő, majd ezt követi a metafora diskurzus szervező szerepe (következtetések levonása, érvek összefoglalása, textuális kohézió stb.) (ibidem 191).

3. Empirikus kutatás

3.1 Kutatási kérdés

Jelen kismintás kutatásnak a fentebb bemutatott kutatásokkal ellentétben nem célja a japán magyart mint idegen nyelvet tanuló egyetemisták metaforáinak nyelvi szinteken átívelő vizsgálata. Kutatásomban egy konkrét csoport, az Oszakai Egyetem magyar szakának harmadéves, a KER szerinti B1-es nyelvi szintű (*Küszöbszint*) egyetemistái által írt esszéket veszem górcső alá. A vizsgálat a következő kérdésekre keresi a választ:

1. Mely metaforikus kifejezéseket milyen gyakorisággal használják a nyelvtanulók és mi lehet ennek az oka?
2. Milyen funkciókban használják leggyakrabban a diákok a tanórai keretben tanult metaforikus kifejezéseket?

3.2 Minta

A kutatásban tizenhét harmadéves, a KER szerinti B1-es nyelvi szinten álló, japán anyanyelvű magyar szakos hallgató vett részt a 2021/2022-es tanév első, vagyis tavaszi félévének folyamán.

3.3 Módszer

A diákok a félév folyamán tizenhárom héten keresztül heti 90 percben a hagyományos tananyag mellett célzottan metaforikus kifejezéseket sajátítottak el, összesen tizenhatot a Magyar nyelv IVb és IIIb órákon. Ezek, alfabetikus rendben, a következők voltak:

valaki bal lábbal kel fel, valaki bőrig ázik, valaki kifog valamit, valaki nem látja valaminek az értelmét, valaki torkig van valamivel, valakinek az orra előtt megy el valami, valakinek elege van valamiből, valakinek eszébe jut valami, valakinek feláll a szőr a hátán valamitől, valakinek jól fog az agya, valakinek kimegy a fejéből valami, valakinek nagy kő esik le a szívéről, valakinek sok ideje elmegy valamivel, valami egy igazi paradicsom, valami kemény dió, valami kéznél van

Az elsajátítandó kifejezéseket egyrészt a csoporttal használt *MagyarOK B1+* tankönyvben előforduló metaforikus kifejezésekből (*valaki bőrig ázik, valaki kifog valamit, valaki nem látja valaminek az értelmét, valakinek az orra előtt megy el valami, valakinek jól fog az agya, valakinek sok ideje elmegy valamivel, valami egy igazi paradicsom*) valamint a *Szó, ami szó* című magyar-angol tematikus szólástár B1-es kifejezéseiből (*valaki bal lábbal kelt fel, valaki torkig van valamivel, valakinek elege van valamiből, valakinek eszébe jut valami, valakinek feláll a hátán a szőr valamitől, valakinek kimegy a fejéből valami, valakinek nagy kő esik le a szívéről, valami kemény dió, valami kéznél van*) válogattam össze. Ezen utóbbiak esetében a válogatás szempontja

az volt, hogy minél változatosabb valenciájú kifejezésekkel találkozzanak a tanulók, annak érdekében, hogy széles spektrumú mintán figyelhessék meg a metaforikus kifejezések a magyar nyelvtani rendszerbe való besimulását.

A metaforikus kifejezések jelentését és használatát a tanulók feladatlapok és szóbeli kommunikációs feladatok segítségével sajátították el.

A félév tizenharmadik hetében a diákok egy irányított fogalmazási feladatot kaptak, amelyben be kellett számolniuk egy személyes élményről, tapasztalatról vagy emlékről egy 250 szavas esszében. A témaválasztás ezen a kereten belül teljesen szabad volt („*Írhatsz arról, hogy mikor, mi történt, kikkel, hogy érezted magad, volt-e valami probléma, hogyan oldottátok meg a problémát stb.*”) az egyetlen kritérium az volt, hogy a félév során tanult kifejezések közül legalább nyolcat használjanak.

A 250 szavas minimumlimit magyarázata Hoang és Boers (2018: 3) érve, miszerint a 250 szónál rövidebb esszéekben használt metaforikus nyelvezet magába foglalja a nem reprezentativitás kockázatát. A szövegek személyes témáját pedig az magyarázza, hogy a diskurzus kutatások alapján kimutatható, hogy a személyes téma egyike azoknak, amelyek a szerzőt legtöbb metafora alkalmazására invitálják. Igaz, hogy a jelen kutatás a szövegek irányított jellege miatt nem ad teljes mértékben szabad kezdet a nyelvtanulóknak a metaforák használatára, azonban megkönnyíti számukra azok alkalmazását a személyes téma jóvoltából.

A szövegek metaforáinak elemzésével foglalkozó kutatások sokszor használnak metafora-azonosító módszereket (pl. MIP, MIPVU stb). Jelen kutatás esetében erre nem volt szükség, mert ez a vizsgálat a tanulói szövegek elemzésekor csak az órákon elsajátított metaforikus kifejezésekre összpontosít és ebben a tekintetben el is tér a spontán metaforahasználatot középpontba helyező kutatásoktól.

A kutatás alapját képező szövegekben szereplő nyelvi metaforikus kifejezések funkciójának megállapításához a fentebb bemutatott szakirodalom eredményeit figyelembe véve lehetséges kategóriákat alakítottam ki. A szövegeket megvizsgálva a metaforikus kifejezéseket tartalmazó mondatokat berendeztem az általam megfelelőnek ítélt kategóriák alá. Azokban az esetekben, amikor a metafora funkcióját egy vagy több környező mondat tette csak világossá, akkor azokat is beemeltem a táblázatba. Új funkciót, vagy a metafora használatának új típusát véltem felfedezni, akkor az eredetiekhez képest új kategóriákat is kialakítottam.

Mivel a metaforák funkciójának megállapításakor könnyű a szubjektivitás hibájába esni, egy magyar anyanyelvű személy segítségét kértem a triangulációhoz. Első lépésben a kérdéses személynek röviden elmagyaráztam a metaforikus kifejezések funkciójára vonatkozó alapvető ismereteket, majd arra kértem, ő is végezze el a metaforák csoportosítását. Ezt követően a két

csoportosítás összevetésre került, és ahol különbségek adódtak, arról külön megbeszélést tartottunk és csak utána döntöttünk egyik vagy másik funkció mellett.

Utolsó lépésben a felállított listákat táblázatba foglaltam, hogy azok matematikai-statisztikai elemzése és bemutatása egyszerűbb legyen.

3.4 Eredmények

A tizenhét szövegben, amelyek együttesen 4469 szót tettek ki, a tanulók összesen 140 alkalommal használtak metaforákat. A megadott metaforák közül a tanulók mindegyiket felhasználták, bár nem egyforma gyakorisággal.

Metaforikus nyelvi kifejezés	Használat száma (%)
valami kemény dió	16 (11.2)
sok ideje elmegy valakinek valamivel	15 (10.5)
elege van valakinek valamiből	14 (9.8)
valakinek nagy kő esik le a szívéről	14 (9.8)
valakinek kimegy valami a fejéből	13 (9.1)
valami igazi paradicsom	12 (8.4)
az orra előtt megy el valakinek valami	9 (6.3)
torkig van valaki valamivel	9 (6.3)
valaki bőrig ázik	8 (5.6)
valaki nem látja az értelmét valaminek	7 (4.9)
valaki kifog valamit	6 (4.2)
valakinek feláll a szőr a hátán	6 (4.2)
valaki bal lábbal kelt fel	5 (3.5)
valakinek eszébe jut valami	4 (2.8)
valami kéznél van	4 (2.8)
jól fog az agya valakinek	2 (1.4)

Táblázat 1. A metaforikus kifejezések használatának gyakorisága és százalékos aránya

Az 1-es táblázatból jól látszik, hogy a kifejezések nehézsége, valenciájuk bonyolultsága nem befolyásolta használatukat. A *valakinek nagy kő esik le a szívéről* kifejezés, amelyet 14-szer használtak a diákok, az összes közül talán a legbonyolultabbnak számít a valenciája tekintetében, mert a használatokor részeshatározót és birtokosragot is egyeztetni kell. Ugyanez mondható el a szintén gyakran használt *valakinek kimegy valami a fejéből* esetében is. Az elemzett szövegek témáit

megnézve inkább arra lehet következtetni, hogy a kifejezések kiválasztásakor a szövegek témája volt a meghatározó. A nyelvtanulók szövegeikben személyes élményként általában egy stresszes, negatív, de jól végződő élményt (vizsgahelyzet, szakkörbeli megmérgetetés, készülés az egyetemi felvételre, munkahelyi konfliktus; összesen tizenhárom szöveg) vagy egy utazás történetét (összesen három szöveg) mesélték el. A választott témák narrációjának igénye befolyásolta a kifejezések kiválasztását.

Az egyes kifejezések funkcióját elemezve az alábbi kategóriák kerültek felállításra:

- 1: drámai, dramatizáló funkció;
- 2: értékelés;
- 3: érzelmek, hozzáállás kifejezése;
- 4: szinonimaként történő használat;
- 5: történet elmesélése, strukturálása;
- 6: kontraszt kifejezése;
- 7: vélemény kifejezése;
- 8: magyarázat adása

(Jelen sorrend nem egyezik a funckiók gyakoriságának sorrendjével.)

A detektált metaforafunkciók részben megegyeznek Low és Nacey által feltérképezett, korábban már említett funkciókkal. Jelen korpuszban is megtalálható az értékelő funkció, a negatív vagy pozitív elemek fokozása, dramatizálása és szintén jellemző, hogy a kifejezések sokszor megkönnyítik a magasabb érzelmi töltésű témáról való beszédet. A korábbi kutatásokhoz képest új jelenségként írható le a kutatásomban 4-es számmal jelölt *szinonimaként történő használat*. A diákok a kifejezések bemutatása során, ha erre volt lehetőség, egy szinonimát kaptak a jelentés megvilágításához. Így például *a valami kemény dió* kifejezés jelentése a 'valami nagyon nehéz' szinonim kifejezéssel lett megvilágítva. Ugyanez történt a *valakinek nagy kő esik le a szívéről* esetében, amikor annak jelentése 'valaki megkönnyebbül' igével lett megadva. Természetesen a szinonima nem mindig fedi le pontosan a metaforikus kifejezés jelentését annak összes konnotációjával, de elsajátítását mindenképpen megkönnyíti. Néhány példa a szinonimaként való használatra:

- a. *A vizsgák nekem kemény dió voltak.* (kemény dió=nehéz)
- b. *Ha sokat nevetek, nagy kő esik le a szívemről.* (nagy kő esik le a szívemről=megkönnyebbülök)
- c. *A gyerekekkor úszásklubra járok, de az kiment a fejemből nekem, hogyan úszok.* (kiment a fejemből=elfelejtettem)

A metaforikus kifejezés és szinonimájának nem teljes egyezése többször fogalmi hibákba torkollott:

d. *Nagyon almos voltam, de az repülőgépen aludni a kémény dió volt.*

e. *Nekem az a kémény dió ami, hogy egy munkámat vagy egy karrieremet elképzeltem.* (Egyik kontextusban sem használjuk a kifejezést.)

A szinonima kategóriája meglátásom szerint a kifejezések elsajátítását megkönnyítő stratégiák jelenlétére utal a nyelvtanulóknál.

Funkciók	Használat száma és aránya (%)
Érzelmek, hozzáállás kifejezése	30 (21)
Drámai, dramatizáló funkció	29 (20.4)
Történet elmesélése, strukturálása	29 (20.4)
Szinonimaként történő használat	24 (16.9)
Értékelés	13 (9.1)
Magyarázat adása	9 (6.3)
Kontraszt kifejezése	4 (2.8)
Vélemény kifejezése	4 (2.8)

Táblázat 2. A metaforikus kifejezések funkcióinak sorrendje.

A Táblázat 2. mutatja, hogy a szövegekben a metaforikus kifejezések mely funkciókban fordultak elő a leggyakrabban. A metaforák leggyakrabban érzelmek, illetve egy adott témához, eseményhez való hozzáállás kifejezésére szolgáltak. Ezt követte a drámai funkció, vagyis egy-egy esemény, érzés kiemelése, felerősítése, középpontba helyezése. A diskurzus strukturálásának funkciója jelent meg a harmadik leggyakrabban. Ez logikusnak tekinthető, ha figyelembe vesszük, hogy a nyelvtanulók szövegei mind egy történetet mesélnek el. A szinonimaként történő használatról már esett szó, a táblázatból jól látszik, hogy a negyedik legfontosabb funkció volt. A szinonimát követő funkciókat (értékelés, magyarázat adása, kontraszt kifejezése, vélemény kifejezése) a diákok jelentősen kisebb arányban használták a többihez képest. Ennek magyarázata valószínűleg szintén a szövegek témájában keresendő: a szövegek jellegéből nem adódnak ezek a funkciók. Másik lehetséges magyarázat, hogy maguk a metaforák között sem voltak nagy számban reprezentálva olyanok, amelyek ilyen funkcióban felhasználhatók lettek volna.

Kifejezés	1	2	3	4	5	6	7	8	Σ
valami egy igazi paradicsom		10	1					1	12
bal lábbal kelt valaki	2		1	2					4
valami kemény dió		3	3	10					16
vkinek kimegy vmi a fejéből				7	3	3			13
eszébe jut vkinek vmi					3	1			4
elege van valamiből	1		12		1				14
torkig van valamivel	4		5						9
nagy kő esik le a szívről vkinek	4		8	2					14
kéznél van valami				2	1			1	4
jól fog valakinek az agya					1			1	2
sok idő elmegy valamivel					12				12
nem látja értelmét vminek							3	4	7
bőrig ázik	7				1				8
az orra előtt megy el vkinek vmi	5				4				9
feláll a szőr a hátán vkinek vmitől	6								6
kifog vki vmit				1	5				6
								Σ	140

Táblázat 3. Metaforikus kifejezések használatának funkció szerinti eloszlása.

(A funkciókat számok jelölik: 1: drámai, dramatizáló funkció; 2: értékelés; 3: érzelmek, hozzáállás kifejezése; 4: szinonimaként történő használat; 5: történet elmesélése, strukturálása; 6: kontraszt kifejezése; 7: vélemény kifejezése; 8: magyarázat adása)

A Táblázat 3. azt mutatja, hogy mely kifejezéseket, milyen funkciókban, milyen gyakran használták a diákok. A táblázat értékeiből azt a következtetést lehet levonni, hogy a funkciók nagy mértékben függenek a kifejezés jelentésétől. A *valami igazi paradicsom* kifejezés, ami egy helynek nagyon pozitív minősítését jelenti, a tizenkét felhasználásából tíz esetben értékelő funkcióban jelenik meg. Az *elege van valakinek valamiből* kifejezés jelentése valóban egy állapot, érzelem kifejezése, így a szövegekben is ebben a funkcióban dominál. A *bőrig ázik* kifejezés az esőben való elázás mértékét fokozza, tehát jelentésében is drámai hatást kelt. Ez a szövegekben betöltött funkciójában tökéletesen megmutatkozik: csak dramatizáló funkcióban fordul elő. Vannak ugyanakkor anomáliák is: a *valami kemény dió* kifejezés, amellyel kapcsolatban jelentését tekintve az értékelő funkció lenne az elvárás, a kutatás korpuszában jellemzően csupán szinonimaként kerül használatra.

4. Konklúzió:

A kismintás kutatás eredményei alapján arra lehet következtetni, hogy a B1 nyelvi szinten lévő nyelvtanulók metaforikus kifejezések irányított használatakor – a szöveg témájától is függően – azokat a metaforikus kifejezéseket használják előszeretettel, amelyek jelentése könnyen megragadható számukra.

A metaforákat a nyelvtanulók a szakirodalomban is jelzett funkcióknak megfelelően használták, bár a diskurzusjelölő funkció teljes mértékben hiányzott. Érdekes jelenség volt, hogy a metaforikus kifejezések sokszor a szó szerinti jelentés szinonimájaként jelentek meg. Ez főleg azokban az esetekben fordult elő, ahol a metaforikus kifejezés jelentése megadható egy konkrét szó szerinti jelentéssel. Mindazonáltal a metaforikus kifejezések használata szó szerinti jelentés helyett hozzájárul a szövegek változatosságához.

Az is megállapítható volt, hogy a metaforikus kifejezések funkciója a nyelvtanulók szövegeiben erősen függ a kifejezések jelentésétől.

5. Kitekintés

Jelen kutatás a rendelkezésre álló korpuszt csak egy szempontból, a metaforikus kifejezések szövegben betöltött funkcióinak szempontjából elemezte. A szövegekben felhasznált metaforák vizsgálatát érdemes a továbbiakban kiterjeszteni az azokban elkövetett hibák elemzésére. A hibaelemzés abba engedne betekintést, hogy a kifejezések nyelvtani megvalósulása vagy fogalmi felhasználása okoz-e nagyobb nehézséget a nyelvtanulók számára.

Bibliográfia:

Danesi, Marcel

- 1988 “The development of metaphorical competence: a neglected dimension in second language pedagogy”, in A. N. Mancini, P. Giordano, and P. R. Baldini (eds.). *Italiana*, 1-10., River Forest, IL: Rosary College.

Graham, Low

- 1988 “On teaching metaphor”, *Applied Linguistics* 9(2), 125-146.

Graham, Low

- 2020 “Taking Stock after Three Decades: „On Teaching Metaphor” Revisited”, in Piquer-Piriz, Ana María – Alejo-González, Rafael (eds.) *Metaphor in Foreign Language Instruction*, 27-56, De Gruyter Mouton, Berlin/Boston.

Hoang, Ha – Boers, Frank

- 2018 “Gauging the association of EFL learners’ writing proficiency and their use of metaphorical language”, *System* 74, 1-8.

Lakoff, George – Johnson, Mark

1980 *Metaphors we live by*, University of Chicago Press, Chicago.

Littlemore, Jeanette et al

2014 “An investigation in metaphor use at different levels of second language writing”, *Cambridge ESOL*, 47, 14-26.

Maruszki Judit:

2012 *Szó, ami szó. Magyar-angol tematikus szólástár*, Akadémiai Kiadó, Budapest.

Nacey, Susan

2020 “Development of L2 Metaphorical Production”. in Piquer-Píriz, Ana María – Alejo-González, Rafael (eds.) *Metaphor in Foreign Language Instruction*, 173-198, De Gruyter Mouton, Berlin/Boston.

Szita Szilvia – Pelcz Katalin

2016 *MagyarOK B1+*, Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Pécs.